

تأثیر برنامه‌ی ارتباط درمانی بر شدت درد بیماران سوختگی

زهرا سادات منظری*، دکتر ربابه معماریان**، دکتر زهره ونکی**

نویسنده‌ی مسئول: تهران، دانشگاه علوم پزشکی ایران، گروه پرستاری داخلی - جراحی manzari57@yahoo.com

دریافت: ۸۵/۱/۲۸ پذیرش: ۸۵/۶/۶

چکیده

زمینه و هدف: درد بیمار دچار سوختگی تنها ناشی از آسیب سوختگی به مفاصل و بافت‌ها نیست بلکه شدت درد سوختگی متاثر از عوامل مختلفی است که برای کنترل درد نمی‌توان از کنار آن‌ها بی‌تفاوت گذشت. نتایج برخی مطالعات نشان‌گر آن است که کاربرد انواع روش‌های حمایتی می‌تواند از طریق کاهش ترس و اضطراب بیماران، بر شدت درد ناشی از سوختگی مؤثر باشد. از این رو مطالعه‌ی حاضر با هدف تعیین تأثیر برنامه‌ی ارتباط درمانی بر شدت درد بیماران سوختگی در سال ۱۳۸۳ در مشهد انجام گرفت.

روش بررسی: در این پژوهش نیمه تجربی تعداد ۶۰ زن دچار سوختگی در دو گروه آزمون و شاهد مورد بررسی قرار گرفتند. بیماران گروه‌های آزمون و شاهد از نظر عوامل سن، عامل سوختگی، سطح سوختگی و... یکسان بودند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسش‌نامه‌ی اطلاعات دموگرافیک و ابزار دیداری-خطی شدت درد بود. برای هر دو گروه یک بار در ابتدای مطالعه (۴۸ تا ۷۲ ساعت پس از سوختگی) و سپس هر هفت روز یک بار به مدت یک ماه (به طور متوسط ۵ نوبت) بلافاصله پس از انجام پانسمان میزان درد سنجیده و در هر بار اندازه‌گیری نوع، مقدار و زمان تجویز داروی آرامبخش و ضد درد ثبت شد. برای گروه آزمون طی ۴ مرحله، ۷ تا ۱۲ جلسه‌ی (۲۰ تا ۴۵ دقیقه) ارتباط درمانی برگزار گردید. میزان درد بیماران در هر دو گروه در سه مرحله‌ی قبل (هفته اول)، حین (طی سه هفته) و بعد از مداخله (هفته‌ی چهارم) مورد سنجش و مقایسه قرار گرفت. تجزیه و تحلیل یافته‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری من ویتنی و کای دو انجام شد.

یافته‌ها: بر اساس نتایج این مطالعه اختلاف معنی‌داری بین میزان درد بیماران دو گروه پس از مداخله مشاهده شد ($P=0/005$) به طوری که قبل از مطالعه ۳۶٪ درصد از بیماران دارای درد شدید غیر قابل تحمل بودند و پس از مداخله هیچ یک از بیماران دارای این نوع درد نبودند. همچنین تعداد بیماران دارای درد بسیار شدید (۳۶٪ درصد) پس از مداخله به ۱۶٪ درصد کاهش یافت.

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج این تحقیق که نشان‌گر تأثیر به کارگیری برنامه‌ی ارتباط درمانی بر میزان و شدت درد بیماران سوختگی بود، پیشنهاد می‌گردد از این برنامه در مراقبت از بیماران سوختگی استفاده گردد. انجام تحقیقات بیشتر توصیه می‌گردد.

واژگان کلیدی: درد، ارتباط درمانی، بیماران سوختگی

مقدمه

بر آن شستشوی زخم‌ها، پانسمان و فیزیوتراپی معمولاً به دنبال هم انجام می‌شوند که خود باعث افزایش شدت درد می‌گردد (۳). بیشترین زمان تجربه‌ی درد معمولاً طی اقدامات درمانی به خصوص تعویض پانسمان است (۴). در یک

درد ناشی از سوختگی بسیار شدید است و تا بهبودی کامل زخم سوختگی وجود دارد (۱)، دردی که نیازمند مقادیر بالایی از مخدر و گاه مقاوم به مخدر می‌باشد (۲). علاوه

* کارشناس ارشد پرستاری، مربی دانشگاه علوم پزشکی ایران

** دکترای پرستاری، استادیار دانشگاه تربیت مدرس